A°. 1836. N°. 124.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 15 October.

FRANKFORT, den 12den October.

Van de Zwitsersche grenzen wordt het volgende geschreven: Men zou denken, dat de landdag, na de Fransche regering den handschoen toegeworpen te hebben, zou trachten de overige naburige staten ten minste tevreden te stellen, om niet van alle kanten en met gelijk regt in het naauw gebragt te worden. De landdag heeft bij herhaling en plegtig erkend, dat de verdrijving uit Zwitserland van de vreemde vlugtelingen, die de rust van dit land en van naburige staten bedreigd hebben, tot zijne verpligting behoort, en ten gevolge daarvan ook voorloopige maatregelen genomen, die, hoezeer vertraagd, nogtans lieten verwachten, dat eindelijk de billijke bezwaren van de naburige staten zouden uit den weg geruimd worden. Nadat het besluit van den landdag, wegens de wegzending van de bedoelde vlugtelingen, den 11den Augustus genomen, den 23sten derzelfde maand bij meerderheid van stemmen in volle kracht was gekomen, werd door het bondgenootschappelijk bewind den 3den September eenen rondgaanden brief uitgevaardigd, waarbij eene opgaaf van 53 reeds uit Zwitserland verwijderde vreemde personen overgezonden werd, alsmede eene lijst van 83 andere vlugtelingen en handwerkers, die zich waarschijnlijk nog in Zwitserland ophielden, en die, vermits hunne deelneming aan misdadige bedrijven in Zwitserland uit de stukken bleek, uit Zwitserland moesten verwijderd worden. Bij eenen tweeden rondgaanden brief, van den 14den September, zond het bewind aan de kantons-regeringen eene nadere opgaaf van 14 bezwaarde personen en wees haar degenen aan, welker verblijf met eenige zekerheid kon opgegeven worden, met herhaalde uitnoodiging, om die personen binnen 24 uren weg te zenden en aan de Fransche grensbeambten over te leveren. Het is algemeen bekend, dat de kantons-regeringen op deze rondgaande brieven gedeeltelijk niet geantwoord hebben, en gedeeltelijk op eene wijze, waardoor de vervulling der bepalingen van den landdag onmogelijk gemaakt wordt. Zoo veel uit de dagbladen en van elders gebleken is, heeft Zurich van vijf vlugtelingen, die men wegzenden moest, verlangd de bewijzen van schuld te zien. Het bewind heeft in het midden van September de stukken overgezonden, maar nog geen antwoord ontvangen. Zurich verklaarde, den Milaanschen vlugteling *Rosales* niet te willen wegzenden, omdat hem (in 1834 na den vijandelijken inval in Savoijen!) het burgerregt was verleend geworden. Het neemt eenen Beijerschen vlugteling in bescherming, omdat hij als onderwijzer aangesteld is, en twee anderen, die in den moord van *Lessing* betrokken zijn, omdat de academische senaat hun een gunstig getuigenis verleend heeft. Een beruchte Hanoveraansche vlugteling liet men ontsnappen. Thurgau en Bazellandschap maakten ook zwarigheid om twee vreemde roervinken weg te zenden. Lucern heeft vier der opgegevene handwerkslieden in hechtenis laten nemen, maar het wil hunne schuld regelmatig bewezen hebben, en zelf onderzoeken en oordeelen. Waadt, hetwelk eenen beruchten vlugteling liet ontkomen, en Geneve hebben geantwoordt, dat zij het besluit van den landdag niet aannemen, en zelf doen zullen wat hun goeddunkt. Zoo bepaalt zich dan de uitvoering van gemeld besluit tot de wegzending van vijf vlugtelingen, van welken vier zelf verlangd hebben naar Frankrijk gezonden te worden. Naar de opgave van het bewind zelf, bevinden zich intusschen meer dan 90 vlugtelingen in Zwitserland, die zich als rustverstoorders hebben doen kennen. Het zou der kantons-regeringen gemakkelijk gevallen zijn, het getal vreemdelingen, die van de gastvrijheid misbruik gemaakt hebben, aanmerkelijk te vermeerderen, bijaldien er in alle kantons maar ernstig onderzoek gedaan was. Dan in menig kanton is volstrekt geen onderzoek gedaan, en in anderen slechts in schijn, terwijl de dagbladen alles in het werk gesteld hebben om het besluit van den landdag hatelijk te maken en als door het buitenland opgedrongen voor te stellen. Zoo is dan het bedoelde besluit onuitgevoerd gebleven. De naburige staten zullen moeijelijk hierbij de oogen kunnen sluiten. Reeds heeft Frankrijk de staatsbetrekkingen met Zwitserland afgebroken en zich van hetzelve geheel afgesloten. Het zou er erg uitzien als zulks ook nog door andere naburen gedaan wierd.

— De jongste Zwitsersche dagbladen behelzen de volgende berigten: *Pruntrut.* Zelfs met hout bevrachte wagens, met Fransche voerlieden, worden niet over de Fransche grenzen gelaten, maar moeten aan deze zijde afgeladen worden.

Geneve. Ook Fernex is onder het grondgebied begrepen, waarop de Zwitsers niet meer mogen komen. Aanvankelijk vergunden de overheden de wandelaars van Geneve, om tot op het groote plein in de stad te gaan; doch vervolgens zijn de gendarmen nader opgerukt, en op den 2den October reeds waren de koffijhuizen en herbergen het voorwerp van gedurige ronden. Eene vrouw en haar kind, die te Fernex ter kerk wilden gaan, zijn teruggewezen.

— Berigten uit Konstantinopel, van den 21sten September, melden, dat de Russische Kommandant van Silistria, bij de ontruiming van die vesting, meer dan 100 stukken geschut benevens eenen grooten voorraad krijgsbehoeften achtergelaten heeft, die de Keizer aan de Porte ten geschenke gegeven heeft.

— Berigten uit Berlijn maken melding van een twintigtal schippershuisgezinnen, die aanhoudend hun verblijf op hunne vaartuigen hielden. De huwelijken werden daar aangegaan en de kinderen op een of ander nabijgelegen dorp gedoopt, zonder dat er verder eenige aanteekening van genomen werd. De zoons hadden daarbij het voordeel, dat zij van de militaire dienst vrijkwamen. Deze huisgezinnen hadden meest de firma: *uit Bronberg*, *uit Thorn*, enz. aangenomen. Er is thans order gesteld, dat zij eene vaste woonplaats moeten kiezen.

LONDEN, den 10den October.

De *Courrier* behelst het volgende berigt: « Onze correspondent van Parijs meldt ons, dat de Fransche aambassadeur te Madrid door zijne regering is gemagtigd te verklaren, dat Frankrijk de tusschenkomst van een Fransch leger zal toestaan, bijaldien de cortes dat verlangen mogten."

Er zijn te Londen tijdingen uit St. Sebastiaan tot den 4den October ontvangen, waarbij verslag wordt gedaan van het gevecht, hetwelk den 4den October tusschen het Engelsch-Spaansche legioen en de Carlisten heeft plaats gehad. De laatsten zijn volkomen geslagen, en hun verlies wordt op 1500 man begroot. Bij het officieele rapport van den adjudant-generaal *Le Marchant* wordt het verlies van het Engelsch-Spaansche legioen opgegeven te bedragen 376 gesneuvelden en gekwetsten. Van de Spanjaarden des legioens zijn daaronder begrepen 19 gesneuvelden en 121 gekwetsten, van de Engelschen 58 gesneuvelden en 183 gekwetsten. De luitenant-generaal *Evans*, bevelhebber van het legioen, is ligt aan het hoofd gekwetst.

— Men dacht dat de Carlisten na deze nederlaag de omstreken van St. Sebastiaan zouden verlaten.

PARIJS, den 11den October.

Men verneemt, dat er nadere instructien van het departement van buitenlandsche zaken aan den Franschen minister in Zwitserland gezonden zijn, welke tot de afsluiting van dat land betrekking hebben.

Men spreekt ook van het oprigten van een kamp op de Zwitsersche grenzen.

Volgens de loopende geruchten, hebben onderscheidene Zwitsersche kantons reeds hunne afgevaardigden op den aanstaanden landdag benoemd, met last om het besluit in de zaak van *Conseil* te handhaven, zonder echter eene schikking, welke met de eer van Zwitserland bestaanbaar is, uit te sluiten.

De ministeriele bladen behelzen de volgende tijdingen uit Spanje: *Perpignan 6 October.* Men schrijft uit Valentia, van den 1sten, dat *Gomez* door een contre-marsch den 22sten September in de noordelijke streek van Siera-Morena is aangekomen, en dat hij den 23sten met 5000 man op Jaen aanrukte. De divisie van *Alaix* rukt naar Alicante, om er de krijgsgevangenen heen te brengen. De aartspriester van Moya, die Castilie en het Koningrijk Valentia bedreigt, houdt *San Miguel* en *Nogueras* bezig.

Bayonne 9 October. Uit Madrid wordt den 3den gemeld, dat *Gomez* den 27sten te Baylen was en de bergengte van Despena-Perros bezet hield. Men denkt, dat hij met zijne Carlistische bende niet in Andalusie zal blijven, maar over Toledo terugkeeren zal. *Alaix* heeft zijne krijgsgevangenen naar Alicante overgebragt. *Rodil* heeft zich den 27sten te Huete met de divisie *Ribero* vereenigd. Hij had 10,000 man onder zijne bevelen, en was voornemens tegen de muitelingen van Valentia en Aragon op te rukken, onbekend met beweging van *Gomez* in Andalusie.

's GRAVENHAGE, den 13den October.

Morgen zal er ten hove een groot afscheids-diner gehouden worden, ter gelegenheid van het vertrek van Z. K. H. den Grootvorst *Michael* van Rusland naar Londen. Z. K. H. wordt heden avond van Amsterdam in deze residentie terug verwacht.

— Heden zijn de heeren, welke aan H. K. H. Prinses *Frederik* waren voorgesteld, bij Hoogstdezelve toegelaten.

— Overmorgen verlaat Z. K. H Prins *Willem Frederik Hendrik* deze stad, zich naar het Nieuwe Diep begevende, alwaar Hoogstdezelve zich naar de Oost zal inschepen.

— Blijkens eene statistieke opgave nopens de in ons rijk gevestigde genootschappen tot het verleenen van onderstand aan behoeftige kraamvrouwen, beloopt het getal van zoodanige genootschappen 23, als in Noordbraband 1 (te 's Bosch); in Gelderland 3 (te Zutphen, Hattem en Bemmel); in Noord-Holland 8 (te Haarlem, Alkmaar, Helder, Hilversum, Purmerend, Westzaan, Hoorn en Monnikendam); in Zuid-Holland 4 (te Rotterdam, Leiden, Delft en Gouda); in Utrecht 2 (te Utrecht en Maarssenveen); in Vriesland 1 (te Leeuwarden); in Overijssel 3 (te Zwolle, Deventer en Enschedé); en in Groningen 1 (te Groningen). Het getal der inschrijvers of contribuerende leden beloopt 2530; dat der onderstand genoten hebbende kraamvrouwen 2187; de uitgaven hebben bedragen, *f* 20.437,94½, de onvangsten *f* 21.744,06. Het getal der onderstand genoten hebbende kraamvrouwen staat in verhouding tot de bevolking van die provincien, waarin deze genootschappen gevestigd zijn, berekend over 1000 zielen als 0,95. De voor iedere vrouw verstrekte onderstand, zoo in natura als in geld, bedraagt *f* 8,85. Het te 's Bosch gevestigde genootschap strekt zijnen werkkring over de geheele provincie Noord-Braband uit. Het genootschap te Aalst meer is ontbonden.

AMSTERDAM, den 13den October.

Beurs van den 12 October.

Wij zijn heden zonder belangrijke directe tijdingen uit Spanje; de ondernemingen der Carlisten hebben tot nu toe nog niets beslissends opgeleverd; het schijnt echter, dat *Gomez* niet zoodanig is verslagen als de Christinos opgeven; nietemin openbaarde zich heden zeer veel kooplust in alle Spaansche als ook in binnenlandsche effecten; men spr.k

van hoogere noteringen uit Londen en gunstige tijdingen uit Madrid; doch dit zijn alleen losse geruchten welke nadere bevestiging vereischen.

Fluctuatiën der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ openden $52\frac{3}{4}$, doch stegen door aanmerkelijke inkoopen voor binnenlandsche rekening, tot $53\frac{1}{16}$ en hielden zich op deze hoogte goed staande; 5 pCt. $100\frac{1}{2}$ en $100\frac{5}{8}$ verhandeld; kansbiljetten aanvankelijk $21\frac{3}{4}$, later tot 22 opgeklommen en zoo gebleven; $4\frac{1}{2}$ pCt. sijndicaat $94\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$ en $3\frac{1}{2}$ pCt. $75\frac{3}{8}$ en $\frac{1}{2}$; oude aandeelen handelmaatschappij geopend met $172\frac{1}{2}$ geklommen tot 174; nieuwe à $102\frac{3}{4}$ verhandeld.

Spanje. Ardoins $24\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, 25, $25\frac{1}{16}$ bij belangrijke omzetting; veel is voor Belgische rekening aangekocht; groote stukken zijn à $24\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$ afgegeven; van Passive iets à $7\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$ en van Fransche uitgestelde à $9\frac{3}{4}$ verhandeld.

Rusland. Oude Russen aanvankelijk iets à $103\frac{3}{8}$ gedaan, later tot $103\frac{1}{4}$ achteruitgegaan en $103\frac{1}{2}$ gebleven; nieuwe zijn à $103\frac{1}{2}$ verhandeld; Russen van 1831 en 1833 $93\frac{5}{8}$; roebels $64\frac{1}{8}$ bij zeer geringe affaire.

Oostenrijk. 5 pCt. metallieken werd in kleine partijtjes à $98\frac{3}{8}$ en $\frac{1}{2}$ verhandeld.

Brazilie. $83\frac{1}{4}$ bij enkele stukken afgegeven; *Columbia* $18\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$.

Beurs van den 18 October.

Geen der gisteren in omloop gebragte gunstige berigten nopens de Spaansche zaken heeft zich heden bevestigd; de prijsverbetering te Londen en Antwerpen was slechts gering, en dien ten gevolge was ook onze beurs heden in eene veel flaauwre houding, doch waren over het algemeen de omzettingen onbeduidend.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$ bij eenige affaire gebleven; 5 pCt. $100\frac{1}{4}$, $100\frac{3}{8}$ bij zeer geringen omzet; kansbiljetten $21\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$ gesloten; $4\frac{1}{2}$ pCt. sijndicaat $94\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ gebleven; nieuwe zijn in kleine partijtjes à $75\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ en $\frac{1}{2}$ omgezet; oude aandeelen handelmaatschappij $173\frac{1}{4}$, 173, $172\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 173 gesloten; nieuwe $102\frac{3}{4}$ gedaan.

Spanje. Ardoins, aanvankelijk reeds à $24\frac{3}{8}$ afgegeven, later tot $24\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$ achteruitgegaan en zoo gesloten bij weinig affaire. Van Passive iets à $7\frac{1}{2}$ en $\frac{5}{8}$, en van Fransche uitgestelde à $9\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$ omgezet.

Rusland. Oude Russen 103 à $\frac{1}{8}$; nieuwe $103\frac{1}{4}$; Russen van 1831 en 1833 geoffereerd à $93\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$; roebels $63\frac{15}{16}$ in kleine postjes afgegeven.

Eenige weinige stukken metalliek werden à $98\frac{3}{8}$ gedaan: in de overige soorten geen omzet.

Mengelwerk.

De derde Maandag in October.

Nog maar zeer korten tijd meer, en die dag staat aan te breken; een dag, die, met het hoogste regt, voor *Nederland* gewigtig is; een dag, die, vooral in de tegenwoordige omstandigheden, dubbel gewigtig mag geschat worden. Hoe velen zullen er al niet reikhalzend hebben uitgezien naar het aanlichten van dien dag, waarvan zoo vele vaderlanders zóó veel goeds, zóó veel vertroostends, zóó veel bevredigends, immers altijd minstens opbeuring en bemoediging meenen te mogen verwachten. De dag, waarop de Koning de zittingen der vertegenwoordigers des volks opent, is in alle constitutionnele staten een dag van veel belang; zoo wel opzigtens de buitenlandsche staatkunde als aangaande het binnenlandsche bestuur; en nog zijn de Nederlanders niet zóó verwijderd van inzage te verlangen in de openbare aangelegenheden, dat wij de natie het onregt zouden willen aandoen, om bij haar onverschilligheid te onderstellen omtrent het te verhandelen op dien gewigtigen dag. De Koning spreekt tot de vertegenwoordigers der natie, legt den staat van het koningrijk voor dezelve bloot, en geeft te kennen, waarbij hoogstdezelve voornemens is de aandacht van 's lands vertegenwoordigers voornamelijk te bepalen. Het is te verwachten, dat er dien dag zal gesproken worden over zaken van algemeen belang, waaromtrent de natie hoopt iets naders te vernemen. De hoop is algemeen, dat het achtbaar hoofd van den staat eenige inlichtingen zal willen en kunnen geven, omtrent het standpunt onzer geschillen met *Belgie*; dat hoogstdezelve met ronde woorden zal wederspreken wat men voorgeeft van stille verwachtingen op eenen terugkeer van *Belgie* onder het Nederlandsch gezag; en dat al, wat er voorgevallen is omtrent *Luxemburg* de beëindiging van het *status-quo* niet heeft doen verwijzen tot een bij den Griekschen kalender aangegeven tijdsgewricht, en toch kan men het denkbeeld niet afschudden, dat men officieel zal vernemen, dat men sedert het vorige jaar niets gevorderd is, en alles nog staat op denzelfden voet als in de laatste jaren. — Maar behalve dit hoogst gewigtig punt, ziet de natie uit, wat hare regering haar zal mededeelen, omtrent die beruchte nota van *Groot-Brittanje* en omtrent derzelver singuliere eischen, en bovenal, omtrent de houding, die de regering heeft aangenomen; en wie zou dan de hoop niet voeden, dat de regering zal te kennen geven, dat zij niet heeft willen transigeren over de eer van *Nederland*, en dat zij nooit eenig geldelijk aanbod heeft gedaan tot afkoop van pretensien, die ongefundeerd zijn en, strijdig met de goede trouw, door een op overmagt verwaten schijnvriend, door een afvallig bondgenoot worden afgeperst. Al wat over die zaak is in het licht verschenen, heeft zoo ten volle betoogd, dat de aanmatigingen van *Groot-Brittanje* zonder eenigen grond hoegenaamd zijn opgezet, en alleen zijn ingegeven door de inblazingen van het belang van den Engelschen handel, dat het niet te veel gezegd is, om het hatelijke van die vorderingen openlijk te doen kennen. — Aangaande het binnenlandsch bestuur mag men zich vleijen vele inlichtingen te bekomen; het lijdt toch geen twijfel, of er zal sprake zijn over den financielen toestand des lands, en misschien wordt het woord bezuiniging dan ook nog wel gehoord als in toepassing gebragt niet op ondergeschikte ambtenaren in het administrative, maar op eene vereenvoudiging der administratie zelve. Waarschijnlijk zal alsdan aan de vertegenwoordiging worden kenbaar gemaakt, dat in den loop der zitting zal aangeboden worden het herziene wetboek voor burgerlijke regtsvordering, en zal er in de verte de hoop worden aangewezen op eene eenmaal in te voeren organisatie van het Nederlandsche regtswezen; hetwelk inmiddels zoo wel aan deszelfs hooge bestemming voldoet, dat er zelfs bij eenig eventueel uitstel geen wezenlijk bezwaar voor de natie te duchten is. Doch men moet niet met overhaasting te werk gaan, noch den tijd willen vooruitloopen: dit staat vast, dat de beginselen, waarmede de regering handelt, braaf en eerlijk zijn; over het al of niet staatkundige, reppen wij geen woord. Sedert eenigen tijd zijn de hersenen van een deel der natie door eene zeer besmettelijke ziekte aangetast, door dweeperij in het godsdienstige. Met ter zijde stelling van alle vooringenomenheid keuren wij af, als onstaatkundig en onbehendig, het besluit der regering, waarbij tegen de afgescheidenen van de Hervormde kerk in *Nederland* sommige bepalingen van het strafwetboek worden ingeroepen wegens het vergaderen zonder toestemming der burgerlijke overheid ten getale van meer dan twintig. Bij den betwisten voortduur dier artikelen van het strafregt, als, zoo men beweert, in strijd met de grondwet, en alzoo door dezelve virtueel afgeschaft, zou het niet ongevallig zijn, dat aan de vertegenwoordigers een ontwerp van wet wierd aangeboden, waarbij voor het vervolg het hoogst onaangenaam, ja zelfs hinderlijk verschijnsel wierd weggenomen, dat sommige regtbanken vonnissen, als ware de strafwet van kracht; en andere regtbanken vonnissen, alsof die strafwet niet meer van kracht zou wezen. — Mogelijk zou men ook wel eene nieuwe wetgeving te gemoet zien op het hooger en lager onderwijs. — De regering zal waarschijnlijk omtrent de militie gelijke bepalingen voorslaan als ten vorige jare, en misschien ook wel de prolongatie vragen van de wet van November tegen de woelingen. De voorloopige maatregelen, door het bestuur genomen om bouwstoffen te verzamelen tot eene behoorlijke revisie der militaire wetten, zullen dan ook wel openlijk worden aangekondigd; wij voorzien geene revisie der wet op de schutterij, zoo lang de tegenwoordige staat van zaken duurt. Wij slaken den wensch, dat de voor die werkzaamheden in te roepen medewerking der Nederlandsche vertegenwoordigers gezegend moge zijn ten nutte van het vaderland; en dat de zitting van 1836–1837 de blijken moge opleveren, dat de vertegenwoordigers der natie hunne taak wèl hebben begonnen, aan hunnen pligt voldaan en de natie geholpen in het bezit van goede wetten, medewerkende tot het op hechte grondslagen vestigen van orde, het bevorderen van wenschelijke rust, door het vasthouden van den band der eendragt, door de opening van nieuwe bronnen van welvaart en door het helpen handhaven der Nederlandsche goede trouw in het ongeschonden helpen bewaken harer eer en faam.

Over een groot onheil, dat dezer dagen Nederland bedreigd heeft.

Iedereen weet, dat wij sints eenige maanden in het genot zijn van een *Tijdschrift voor wetenschap en kunst*, genaamd ATHENÆUM, uitgegeven te *'s Gravenhage* bij de ERVEN STARK, en onder wiens mede-hoofdredacteuren, blijkens het omslagblad, zekere Mr. BACKER KORFF prijkt. Iedereen weet tevens, hoe dat tijdschrift eene in *Nederland* moeijelijke taak ondernomen heeft, de taak namelijk om het mijsticismus, of, met een Hollandsch woord, den mist voort te planten. Maar hetgeen iedereen misschien nog niet weet, is, dat wij op het punt geweest zijn van zulk een kostelijk maanboek te verliezen! Ja waarlijk; ook dit waren wij bijna kwijt. Men zie het laatste nummer (no 10) bl. 369, en leze daar, na eene aanhaling uit *Faust*, de onzettende woorden:

« In denzelfden zin van GOETHE's *Martha* kan men ook zeggen: in *Nederland* « houdt men zich, bij de beoordeeling van de gewigtigste aangelegenheden, aan « godsdienst noch zedelijkheid; maar overigens is het er wèl... en wie zoude « dan ook niet, op het voetspoor van MEPHISTOPHELES uitroepen:

Nun mach ich mich bei Zeiten fort,
Da hielt mau wohl den Teufel selbst beim wort.

Wie nu der *Mede-hoofdredacteuren* die duivel is, die vreesde bij het woord gehouden te worden, is ons onbekend. Alleenlijk erkennen wij, dat de angst voor zijn vertrek ons overmeesterde, en dat wij eerst eenige gerustheid herkregen toen wij de volgende woorden lazen: « Gelukkig staat de zaak niet zóó bij ons geschapen." Ha! hij blijft dus; God dank! Hij roept niet uit, op het voetspoor van MEPHISTOPHELES. Wij kunnen ons dus geruststellen en den Mede-hoofdredacteur, of wie het anders zijn moge, bedanken voor eene in het Nederduitsch splinternieuwe uitdrukking: *op iemands voetspoor uitroepen.*

Maar wat had ons dan toch in dat gevaar gebragt? zal men misschien vragen. Het vreemde verschijnsel in 1836... de komeet? de éclips? de aanhoudende regen?.. neen; het verschijnsel van iemand, die het duel *in ernst* verdedigt. Wie doet dat? De *uitroeper op het voetspoor* verbeeldt zich, dat Mr. ROEST VAN LIMBURG zulks heeft willen doen; niettegenstaande dat die schrijver, zoo wel in zijn geschrift over het duel, als in zijne repliek aan de *Nederlandsche stemmen* herhaaldelijk verklaart, dat hij het tweegevecht geenszins zedelijk of godsdienstig wil verdedigen, maar zijn onderwerp alleenlijk als onderwerp van wetgeving beschouwt. Daarop werd gemelde uitroeper bevangen door het denkbeeld, dat men godsdienst en zedelijkheid ter zijde wilde stellen. Zonderlinge waan! vermits de schrijver van het duel, wel verre van iets dergelijks te begeeren, op bl. 22, de godsdienstige gevoelens *de sterkste zuilen van het maatschappelijk leven* noemt, en beweert, *dat de staat gehouden is, het godsdienstig gevoel zoo veel mogelijk aan te kweeken*, welke meeningen hij op onderscheidene plaatsen bevestigt; hetgeen hij slechts niet wil, is, dat men zijne godsdienstige inzigten aan anderen opdringe, (zie bl. 22). Dit schijnt onzen mijsticus te hebben verstoord. « Om nut te stichten en zelfvoldoening te genieten," zoo doceert hij, « moet men op « den weg der *wetenschappelijkheid* (weder een nieuw woord) blijven. Daartoe « wordt allereerst vereischt, dat men zich niet begeve in den doolhof van bloot « verstandelijke opvattingen en redeneringen." Dit, dunkt ons evenwel, hang af van smaak; sommigen mogen nevelen en mist verkiezen, anderen geven den voorkeur aan zonneschijn. « Het duel," gaat hij voort, « als onder- « werp van wetgeving en bepaaldelijk als onderwerp van het lijfstraffelijk regt, « ligt buiten het gebied van het bloote verstand. Alle regt heeft een hooger beginsel; (ei lieve, hoe weet men dan, dat regt regt is?) het moet uit redelijke gronden ontwikkeld worden (ei lieve geef ons het onderscheid op tusschen *verstandelijke* en *redelijke* gronden?) « en, gelijk wij meermalen gezegd hebben, het

« redelijke, door de daden der menschen tot werkelijkheid gebragt, is de zedelijk- « heid", (wel zoo! om dus het min of meer duistere der uitdrukking met een voorbeeld op te helderen: dat een mensch eet, wanneer hij honger heeft, gaapt als de slaap hem bevangt, niest in geval van verkoudheid, dit alles is ontwijfelbaar redelijk; een en ander derhalve tot werkelijkheid gebragt, behoort tot de zedelijkheid) « die verre verheven is boven het over- en weerpraten." De drommel! wij wisten niet, dat het gapen en niezen zoo verheven was! « Hier hebben wij « te doen met de eischen der rede, hier bevinden wij ons op een ander gebied", (ander dan wat? dan dat van het bloote verstand, lezers!) « op het gebied van « het onzinnelijke, (wanneer men eet?), het geestelijke (wanneer men gaapt?) « het eeuwige, (als men niest?) hetwelk niet naar tijdelijke bedoelingen en be- « langen beoordeeld of daaraan ondergeschikt mag worden." Met andere woorden, geene voorschriften van beleefdheid of welvoegelijkheid mogen u verhinderen te eten, te gapen, te niezen. Wij bekennen, dat zulks en dergelijken dan toch voor de omstanders nog al hinderlijk kan worden.

Maar volgen wij dezen vijand van het over- en weerpraten nog wat verder; het wordt nu zijne taak, de hoofdgronden, waarop de schrijver zijn gevoelen bouwt, van naderbij te beschouwen. « Hiertoe overgaande," zegt hij, « moeten wij de- « ze algemeene aanmerking op den voorgrond stellen, dat de heer R. v. L. in « stede van zijn thema regtskundig te ontwikkelen en streng aan hetgeen redelijk « en regt is vast te houden, het geschil ten eenenmale overbrengt op het veld « der casuistiek en bloot verstandelijke redenering." Het gebrek van den schrijver, om *bloot verstandelijk* en niet *redelijk* te redeneren, was door den uitroeper reeds vroeger aangevoerd; doch nu noemt hij er een tweede: « de overbrenging op het veld der *casuistiek.* Wonderlijke beschuldiging! Wat toch is *casuistiek?* Want het is jammer, dat een zoo geleerde beoordeelaar zoo veel vreemde woorden gebruikt. Noch *casuistiek*, noch *casuist* vonden wij in de Nederduitsche woordenboeken van SIEGENBEEK of WEILAND (1) Wij gingen dus naar de bron en zochten in den *Dictionnaire universel de la langue Française, rédigé d'après le Dictionnaire de l'Académie et ceux de* WAILLY, LAVEAUX, GATTEL, BOISTE *etc. par* CH. NODIER *et* V. VERGER, *5e édition* en vonden aldaar het woord *casuiste* op de volgende wijze omschreven: CASUITE, *s. m. théologien qui s'est mis en état, par une longue étude des devoirs de l'homme et du chrétien, de lever les doutes que les fidèles peuvent avoir sur leur conduite présente, passée et à venir, d'apprécier la grièveté devant Dieu et devant les hommes, des fautes qu'ils ont commises, et d'en fixer la juste réparation* (2)

Indien nu de schrijver van het duel zijn onderwerp in dier voege behandeld heeft, hetgeen wij evenwel niet kunnen bespeuren, dan begrijpen wij niet hoe de uitroeper op het voetspoor van MEPHISTOPHELES, dit kwalijk kan nemen, en hoe hij in deuzelfden adem den schrijver van *bloot verstandelijke* redenering beschuldigt. Volgens ons, zijn *bloot verstandelijke redeneringen* en *casuistiek* vlak tegenstrijdig. Indien wij dus niet te doen hadden met zulk een geleerd tijdschrift, dat overal zoo stellig spreekt, juist overeenkomstig met het Evangelisch voorschrift *Oordeelt niet, opdat men u niet oordeele*, zouden wij denken, dat de uitroeper even onkundig is van de beteekenis des woords *casuistiek*, als verwijderd van *verstandelijke redenering.*

Overigens wordt er niet eene enkele bewering van den heer R. v. L. *wederlegd*; misschien zal zulks in het aangekondigd vervolg plaats hebben.

Wij haasten ons evenwel eere te geven, wien eere toekomt, ten einde het publiek niet denke, dat de wegmaking van zulk een tijdschrift, of van den hier bedoelden beoordeelaar ten minste, hij zij dan Mede-, hoofd- of onder-redacteur, een gering verlies zou geweest zijn: zie hier eene nieuwe ontdekking, die wij hem te danken hebben: « De staat *is* (3) de werkelijkheid der *zedelijke* idé" (waar- « om niet het Hollandsche woord *denkbeeld*) « en slechts als zoodanig kan hij « *gedacht* worden, of, met andere woorden, behoort hij tot het gebied van het « *denken*. Wij geven toe, dat men zich *voorstellingen* kan maken, zoo vele men « wil, doch deze vallen buiten het denken."

Goede hemel! wat had de werkelijkheid der *zedelijke* idé der *Nederlanden* een ontzettend verlies kunnen lijden.

X.

Spoorwegen.

Alomme in de beide werelddeelen schijnt dit nieuwe communicatie-middel, hoe langs hoe meer, opgang te maken; in *Amerika* rekent men thans, dat op meer dan 300 uren gaans spoorwegen bestaan en meer dan 700 uren zich in bouw bevinden; in *Engeland* telt men, zoo bij de mijnen, als tot algemeen vervoer dienende, 686 mijlen (of ruim 226 uren gaans) en 1173 mijlen (of ruim 380 uren gaans) spoorwegen in bouw; en wel, hetgeen alleropmerkenswaardigst is, meest daar, waar reeds kanalen en wegen bestaan. Wel verre, dat deze kanalen hierdoor zijn in verval geraakt, heeft men de meeste daarvan in bloei zien toenemen, daar zij, door het verlagen der vrachtprijzen, den kring hunner markten hebben verwijd, en daardoor den afzet hebben vermeerderd. De ondervinding heeft bewezen, dat de kanalen niet door de spoorwegen worden onnut gemaakt; daar, waar zij naast elkander bestaan, werken zij elkander wederkeerig in de hand, terwijl de spoorwegen, door, aan de industrieele en arbeidende klasse des volks vertier te bezorgen, en, door het spoedig verkeer der dure waren-artikelen, er veel toe bijdragen om den akkerbouw, de fabrijken en den handel op te heffen, en hierdoor de nooddruft van artikelen te vermeerderen, welke tot de competentie der kanalen behooren, als brand-materialen, kalk, gips, bouwhout, steenmaterialen, goedkoope metalen, mist, hooi, stroo enz.

In *Frankrijk* rekent men, dat er 50 uren spoorweg bestaan of in bouw zijn. Men heeft op kosten van het gouvernement studien opgemaakt van spoorwegen van *Parijs* naar *Lyon*, naar *Straatsburg*, naar *Havre*, naar *Orleans*, en ziet eerlang derzelver executie te gemoet.

In *Duitschland* heeft de spoorweg van *Neurenberg* naar *Furth*, de eerste in dat land gebouwd, de schitterendste resultaten opgeleverd, staande de aandeelen daarvan reeds tusschen de 300 en 350 pCt. — Een gedeelte van den nog in bouw zijnden spoorweg van *Dresden* naar *Leipzig*, lazen wij onlangs in de nieuwspapieren, is ook reeds in beweging gebragt, en zal de rest spoedig voltooid zijn; men rekent, dat in *Duitschland* meer dan 400 uren spoorweg zijn ontworpen.

In *Pruissen* schijnt de schadevergoeding aan de posterij nog eene zwarigheid tot het daarstellen derzelve op te leveren, daar deze overdrevene eischen aan de zich opgerigt hebbende maatschappijen schijnt te doen. Zoo lazen wij onlangs in de *Augsburger Zeitung*, dat zij van de maatschappij van den spoorweg van *Berlijn* naar *Postdam* alleen, jaarlijks, eene schadevergoeding van 13,000 Berliner thaler eischt.

In *Belgie* is de spoorweg van *Brussel* naar *Antwerpen* voltooid, en heeft men op dezelve soms tot 12,000 menschen op éénen dag getransporteerd. Men rekent aldaar thans, dat in één jaar een millioen menschen vervoerd wordt, terwijl de circulatie te voren slechts 100,000 menschen beliep. De zuivere opbrengst wordt op ongeveer 25 pCt. geschat. De spoorweg van *Mechelen* naar *Dendermonde* staat dit jaar ook voltooid te worden, terwijl men ijverig arbeidt aan dien van *Mechelen* naar *Leuven* en naar *Luik*, die in het volgende jaar zal voltooid zijn. Die van *Gend* naar *Brugge* is mede aanbesteed.

In *Rusland* wil men mede in de verbeteringen der eeuw niet ten achteren blijven; er wordt aan den spoorweg van *Petersburg* naar *Sarkoe-Selo* met zoo veel vlijt gearbeid, dat men de opening daarvan nog in dit jaar te gemoet ziet; die van *Petersburg* naar *Moscou* staat mede eerlang aangevangen te worden.

Het is tevens belangrijk, hierbij aan te merken, dat de meeste van de reeds gemaakte of nog ontworpen spoorwegen door particuliere maatschappijen worden daargesteld; een sijstema, waaraan *Engeland* meer dan honderd kanalen verschuldigd is, die dit rijk met vele honderde millioenen schats aan bezittingen verrijkt hebben, waaraan het grootendeels deszelfs mercantielen voorspoed te danken heeft, en zonder hetwelk het dien nimmer zoude verkregen hebben, daar het gouvernement, met enorme schulden overladen, nimmer in de gelegenheid zoude geweest zijn deze te laten daarstellen.

Met leedwezen lazen wij onlangs in de dagbladen, dat bij ons te lande nog vele zwarigheden bij de daarstelling van diergelijke maatschappijen tot constructie van dit nieuwe communicatie-middel bestaan, en vernemen wij, dat men zulke bezwarende conditien heeft gemaakt bij de consessie van den spoorweg van *Amsterdam* op *Haarlem*, dat velen der voornaamste inschrijvers dezelve als onaannemelijk verklaard hebben, en wel hoofdzakelijk uit hoofde der conditie van tijdelijk een dubbel spoor te moeten maken, hetgeen de onkosten aanmerkelijk vermeerdert; iets, hetgeen tot nog toe bij geenen spoorweg immer is voorgeschreven geworden, (1) daar men in *Belgie*, tusschen *Antwerpen* en *Brussel*, soms wel 12,000 menschen daags op een enkel spoor transporteert en men, ingevolge het prospectus van den Haarlemmer-spoorweg, alhier slechts op ongeveer 600 menschen daags gerekend heeft, hetgeen welligt te gering is. Doch in de vooronderstelling, dat zulks zelfs het tienvoud werd en op 6000 wierd gebragt, alsdan nog zoude het slechts de helft van dat van *Brussel* bedragen, alwaar een enkel spoor voldoende is.

Ook de spoorweg van *Berlijn* naar *Potsdam*, tusschen welke plaatsen men ongeveer dezelfde circulatie als tusschen *Amsterdam* en *Haarlem* telt, is slechts op één spoor ontworpen en staat men in *Pruissen* ook geen monopolie van explotatie toe: zoo dat deze beide genoegzaam in dezelfde cathegorie vallen. Welligt heeft men bij het gouvernement gevreesd, dat de bepaling der concessie, dat een ieder met stoomrijtuigen hierop zoude mogen rijden, gelegenheid zoude kunnen geven tot ontmoetingen, wanneer slechts één spoor bestond. Wij voor ons gelooven, dat eene dubbele explotatie hierop weinig te vreezen is, daar niemand het zal wagen eene tweede onderneming van dien aard, waaraan zoo vele belangrijke onkosten verknocht zijn, te beginnen; en stellen wij al, dat dit het geval ware: wel nu, ook dan nog zoude men zoodanige politie-bepalingen kunnen maken, dat de wagens van alle explotatien op hetzelfde uur zouden moeten vertrekken, en daardoor alle ontmoetingen onmogelijk maken. Bovendien, wil men, dat de localiteiten dit dubbele spoor zelfs niet overal toelaten, onder anderen te *Halfweg*, waar slechts een enkel voorgeschreven is.

De termijn der concessie slechts op 33 jaren bepaald zijnde, terwijl men overal dezelve van 50 tot 99 jaren, ja zelfs, zoo als in *Engeland* en *Frankrijk*, eeuwigdurend verleent, heeft mede aanleiding tot bezwaar gegeven, zoo als mede de beperking van den intrest op 10 pCt., daar er wel eens kwade jaren kunnen komen, die tegen de goede niet opwegen.

Het is te hopen voor *de eer en het belang* van ons vaderland, dat men van dergelijke bezwarende conditien zal terugkomen, dat men ook bij ons, deze ondernemingen op alle mogelijke wijze zal bevorderen, waardoor, *zonder bezwaar voor 's lands schatkist, zaken tot openbaar nut worden daargesteld*; dat men dezelve niet langer zwarigheden zal in den weg leggen, maar integendeel zal trachten, deze op eene liberale wijze de behulpzame hand te bieden, opdat wij niet meer verstoken blijven van een communicatie-middel, waarvan het nut in alle landen der beide werelddeelen bewezen is, en niet de allerlaatste dier verlichte natiën mogen worden, die hetzelve uitvoeren, en eindelijk deze spoorweg kunne dienen, om de voor onzen buitenlandschen handel zoo noodzakelijke weg van *Amsterdam* naar *Arnhem* en *Keulen* voor te bereiden.

A. P.

---

(1) De uitgave in 5 deelen; *Dordrecht*, 1826—1830.

(2) CASUIST, godgeleerde, die zich door eene langdurige studie der pligten van den mensch en den christen in staat gesteld heeft om de twijfelingen der geloovigen, aangaande hun tegenwoordig, verleden en toekomend gedrag, op te lossen, het gewigt hunner overtredingen voor God en de menschen te waarderen, en derzelver juiste boete te bepalen.

(3) De cursieve woorden staan cursief in het Tijdschrift.

(1) Alleen bij den spoorweg van *Liverpool* naar *Manchester*, waarbij een belangrijk transport van goederen te wachten was, werd, uit eigen beweging der maatschappij, dit aldus ontworpen; alle overige spoorwegen zijn eerst enkel aangelegd.

AMORTISATIE-SIJNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

VERPACHTING

VAN

PRAESTATIEN IN NATURA.

DE AGENT VAN HET DOMEIN TE *ZUTPHEN* zal, op Woensdag den 19den October 1836, des morgens ten 9 ure, op het Gemeentehuis te *Winterswijk*, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur aldaar, in het openbaar, aan de meestbiedenden verpachten, de navolgende PRAESTATIEN IN NATURA, als:

1o. De ERFPACHTEN uit de Goederen *Oostink*, Gronde *Sikking* en *Buitink*, onder *Winterswijk*.

2o. De Winterswijksche KOREN- EN ZAKTIEND onder *Aalten*, *Winterswijk*, *Dinxperlo*, *Lichtenvoorde*, *Groenlo* en *Vreden*.

3o. De SCHANSKORVEN, onder *Lichtenvoorde*.

4o. De KOREN- EN ZAKTIEND onder *Didam* en *Zeddam*.

5o. Het MISKOREN EN THINSEN onder *Winterswijk*.

6o. [illegible] KOMEN DER VICARIE *St. Antoni* met den ZAK- EN BLOEDTIEND onder *Aalten* en *Winterswijk*.

7o. Eenige KOREN- EN GELDRENTEN onder *Aalten*, *Winterswijk* en *Boekholt*.

8o. De GRAANPACHT uit *Pieperskamp* en *Vrieskamp* onder *Winterswijk*.

En zulks op alle zoodanige conditien, als ter visie liggen zoo ten Kantore van voornoemden Agent, als ter Secretarie der welgemelde Gemeente.

De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

REGENTEN VAN HET BURGERLIJK EN MILITAIRE HUIS VAN VERZEKERING te *Arnhem* zijn voornemens, om, onder nadere goedkeuring van het Departement van Binnenlandsche zaken, in het openbaar aan te besteden de LEVERING DER BENOODIGDHEDEN TOT DE VERPLEGING DER GEVANGENEN IN DAT GESTICHT, *gedurende het geheele jaar 1837*, bestaande in:

Rogge- en Tarwebrood.
Aardappelen.
Rundvleesch en Rundvet.
Garstemeel, gepelde Garst of Gort en groene Erwten.
Groenten.
Zout, Peper, Olie, Azijn, en Kaarsen.
Zoete melk.
Steenkolen, turf, en hout.
Legstroo.

De aanbesteding zal geschieden op Maandag den zeventienden October 1836, des middags ten twaalf ure, binnen het gemelde huis, alwaar, van heden af, de op dadelijke betaling gegronde voorwaarden ter lezing, en, gedeeltelijk, de monsters ter bezigtiging liggen voor de belanghebbenden.

Arnhem, den 9den October 1836.

Regenten voornoemd,
H. A. VAN RAPPARD,
VAN GELEIN VITRINGA,
Secretaris.

Alzoo, door het overlijden van den Heer *J. BAL*, de post van STADS HEEL- EN VROEDMEESTER, te *Tiel*, is komen te vaceren; zoo roepen Heeren Burgemeester en Wethouders der Stad *Tiel* alle diegenen op, dewelke, daartoe genegen mogten zijn en de vereischte kunde en geschiktheid bezitten, om dien post te kunnen waarnemen, om zich daartoe, hetzij in persoon, hetzij met inzending van derzelver bewijsstukken, bij den Burgemeester dier Stad aantemelden; kunnende het jaarlijksche tractement, zoo uit Stads-kas als uit de toelage, door de Godshuizen en Armeninrigtingen te verleenen, op *f* 480 worden berekend.

Tiel, den 8sten October 1836.

De Burgemeester,
C. C. VAN LIDTH DE JEUDE.

Te Zutphen worden, ter overneming, UIT DE HAND aangeboden.

1o. Eene zeer uitgebreide WIJNAFFAIRE met een aanzienlijk LAGER WIJNEN, GEREEDSCHAPPEN en wat daartoe verder behoort.

2o. Eene zeer beklante BIERBROUWERIJ met daarbij behoorend wel ingerigt WOONHUIS.

Informatien zijn te bekomen ten Kantore van Mr. *M. J. VAN LÖBEN SELS*, Notaris te *Zutphen*, mits brieven franco.

J. A. VAN M[illegible] *en P. A. VAN REES*, Notarissen te *Nijmegen*, zijn voornemens om finaal te verkoopen, in het locaal der Notarissen te *Nijmegen*, op Maandag den 24sten October 1836, des avonds ten 7 ure:

1o. Ruim 32 Bunders UITERWAARDS-WEILAND, met RIETBAAN en KOLK, gelegen onder *Kekerdom*, Gemeente *Ubbergen*, toebehoorende aan de geassocieerde Geërfden, bezwaard met de Krib-, en Water-Werken, onder *Erlecom*, in zes Perceelen.

De Massa is bij inzet met de hoogen gebragt, op *f* 17,000.

2o. Eenen UITERWAARD, van ouds *Touwmanswaard* genaamd, groot ongeveer 5 Bunders, vooraan in den Heesschen Buitenpolder gelegen; bij inzet met de hoogen gebragt op *f* 3625.

3o. Eenige Hoeden BINNEN-WEILAND, bij de *Kolk* onder *Hees* gelegen, met de hoogen gebragt op *f* 115.

Alles breeder bij billetten omschreven.

's Rijks Stoeterij te Borculo.

DE KOLONEL, Directeur van bovengemeld Etablissement, zal, ingevolge bekomene autorisatie van het Departement van Oorlog, op Donderdag den 20sten dezer maand, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Kastelein *A. MARTENS*, te *Borculo*, publiek doen verkoopen: een HENGST, een RUIN, vier MERRIËN en een MERRIE-VEULEN, alsmede eenig HARNACHEMENT, STAL-, POETS-GEREEDSCHAPPEN en BOUWERIJ-WERKTUIGEN, alles voor en op den verkoopdag te zien.

Wordt geadverteerd, dat op het aan Zijne Majesteit den Koning gepresenteerd Request van *EDOUARD QUACK*, handelende onder de Firma van *QUACK EN COMP.* *Expediteur Commissionair* en *Koopman*, geëtablisseerd zoo te *Amsterdam* als te *Arnhem*, wonende te *Amsterdam*, verzoekende surceance van betaling, procedures en executien, voor den tijd van twaalf maanden; welk Request door Z. M. was gerenvoijeerd aan Zijne Excellentie den Minister van Justitie en door dezen gesteld in handen van de Eerste Civile Kamer van het Hoog Geregtshof te *'s Gravenhage*, het zelve Hof, bij Appointement in dato 10 October 1836, alvorens aan Z. M. te dienen van berigt, consideratien en advijs, den Requirant, benevens alle zijne Crediteuren, heeft geordonneerd te compareren op Woensdag den 23sten November 1836 voor de Heeren en Mrs. *VAILLANT* en *VAN NES VAN MEERKERK*, Raden in den Hove, als Commissarissen, die hen zullen hooren en den Hove rapport doen, met bijvoeging dat, hetzij dezelve Crediteuren compareren, dan niet, door het Hof zal worden geadviseerd, zoo als bevonden zal worden te behooren; en voorts dat aan den Requirant, hangende de deliberatien van Z. M., is verleend provisionele surceance van betaling en van alle Regterlijke vervolgingen.

Het Request, Appointement, Balance en Bijlagen zullen inmiddels ter visie liggen in *'s Gravenhage* ten kantore van Mr. *GERRIT VAN DER JAGT*, Procureur bij welgemelden Hove, wonende op de *Stille*, *Veerkade* mitsgaders kopijelijk ten kantore van *J. ASSER*, Procureur te *Amsterdam*.

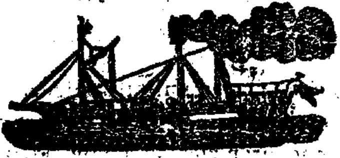
A. PERRIN, *Spuistraat* No. 364 te *'s Gravenhage*, heeft de eer de heeren kooplieden te berigten dat in zijn MAGAZIJN VAN BLOEMEN EN NIEUWIGHEDEN voorhanden is:

Een groot assortiment BLOEMEN VOOR HOEDEN, *Mutsen* en *om te kappen*, per doos of per dozijn; GUIRLANDES, AGRAFFES, BLOEMEN MET ZILVER; Een groot assortiment van alle soorten van *Panaches*, *Esprits*, *Struisvogels-veeren*, *Marabouts* enz. enz.; Een assortiment van *Bouquetten voor vazen en manden*.

Hij verwt en wascht alle soorten van veeren.

In zijn Magazijn zijn ook te krijgen alle soorten van MUTSJES en STROOKJES, om onder de hoeden te dragen, bij het dozijn; als ook de nieuwste modellen van Parijs van OPGEMAAKTE MUTSEN: verders al hetgeen noodig is tot het modevak, als GROS LINON, *Stijf*, *Tulle*, *Hoeden-bollen*, *Laiton*, *Canetille*, *Stroo*, *Sparterie*, enz. enz.

Een assortiment van Parijsche HAAR-TOEREN en SCHOENEN. Meer andere artikelen, als: PARFUMERIE, SCHUIJERWERK enz. enz.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem en Keulen.

Voor de Maand October, 1836.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*: Dingsdag den 18. des morgens ten 8 ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp* en *Keulen*: Woensdag den 19. des morgens ten 6 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem*: Vrijdag den 21. des morgens ten 6 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*: Zaturdag den 22. des morgens ten 9 ure.

De vroeger aangekondigde reis van *Rotterdam* naar *Arnhem* op den 25, van *Arnhem* naar *Keulen* op den 26, van *Keulen* naar *Arnhem* op den 28, van *Arnhem* naar *Rotterdam* op den 29. October, kan, door bijzondere omstandigheden, niet gedaan worden.

Bij den Stads-Drukker *C. A. VIEWEG*, te *Nijmegen*, is, *ten voordeele van de stedelijke Armen te Nijmegen*, gedrukt en à 20 cents verkrijgbaar gesteld: HET OUD *BURGER-GASTHUIS*, te *Nijmegen*, *een stedelijk Gesticht en het eigendom der Burgerlijke Gemeente.* Hetzelve is mede te *Arnhem* te bekomen bij den Boekhandelaar *I. A. NIJHOFF*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.